

Gun de mantelzorgers minder regels, minder formulieren en meer vertrouwen

Welke ontwrichting staat ons te wachten als mantelzorgers het bijltje erbij neergooien?

Liesbeth Hoogendijk

Wist u dat een mantelzorgers in Nederland gemiddeld drie uur per week bezig is met het invullen van formulieren en het regelen van andere zaken? Drie uur! Uren die hij of zij niet kan besteden aan de zorg voor een familielid of een van de burens.

Dat hebben we te danken aan een overheid en instanties die de miljoenen mantelzorgers in ons land wel dankbaar zijn voor het vele werk dat zij verrichten, maar hen tegelijkertijd niet vertrouwt op hun integriteit.

De neiging lijkt groot om te denken dat mantelzorgers misschien weleens misbruik zouden kunnen maken van financiële ondersteuning waarop zij geen recht hebben. Gebeurt dat veel? Dat niet, maar er is wel een controlemechanisme in het leven geroepen, om corrigerend te kunnen optreden wanneer een enkele mantelzorgers eens over de streep gaat. Kosten: onbekend, maar goedkoop zal het niet zijn.

Het nieuwe kabinet heeft de kans om de participatiesamenleving niet te laten ontpoppen als een wolf in schaapskleren, waar Siebe Stellingwerf voor waarschuwde in het FD (11 april 2017). Want mantelzorgers moeten de plaats krijgen die zij verdienen, door hen op het schuld te heffen en hun erkenning te geven voor de enorme dienst die zij de maatschappij bewijzen. Welke ontwrichting staat ons te wachten als zij het bijltje erbij neergooien?

Het is hoog tijd dat de overheid — en de meelezende kabinetsonderhandelaars in de Stadhouderskamer in het Tweede Kamergebouw — een dikke streep zet tussen wat je als overheid op professioneel gebied wilt regelen en wat mensen uit zichzelf voor elkaar willen doen. Er is een trend aan het ontstaan dat mantelzorgers worden beoordeeld als halve professionals die je niet hoeft te betalen.

Waar mantelzorgers behoefte aan hebben, zijn professionals die hen van zinvolle suggesties kunnen voorzien, over de keuzes die zij moeten maken. Gaan zij minder werken, verspelen ze dan niet hun pensioen? Trekken

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

zij in bij hun hulpbehoevende moeder, worden zij dan na moeders overlijden niet door de woningcorporatie uit huis gezet? En hebben ze wel aan andere onvoorziene gevolgen van hun zorgtaken gedacht?

Dat zijn de thema's die ook bij het zogenoemde keukentafelgesprek aan de orde moeten komen. Daarbij hoort ook de mogelijkheid dat een mantelzorgers als informele zorgverlener een aantal taken vanuit het persoonsgebonden budget (pgb) verricht. Daar zijn vaak heel goede redenen voor.

De overheid heeft zelf een prachtig voorbeeld gegeven van hoe het ook kan, niet vanuit wantrouwen, maar vanuit een

Urenlang formulieren invullen gaat ten koste van zorg aan familielid

welgemeente poging om mensen te helpen. Dat is de hulp die de Belastingdienst al sinds jaar en dag biedt, onder het motto: leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker. Waarom dit concept niet toepassen bij de mantelzorg? Wie hulp vraagt aan de Belastingdienst heeft gemiddeld genomen niet het gevoel dat de overheid hem zo veel mogelijk wil uitknijpen.

Zou het niet mooi zijn als de gemiddelde mantelzorgers bij die overheid en uitvoeringsinstanties hetzelfde gevoel zou hebben, namelijk van vertrouwen tot het tegendeel bewezen is én van een gemeenschappelijk gevoeld belang, met als achterliggende geruststelling dat de maatschappij er beter van wordt. Motto: beter kunnen we uw naaste niet maken, mantelzorgers wel gemakkelijker.

Laten de onderhandelaars in Den Haag en de politici die zich voorbereiden op een nieuwe periode in de gemeenteraad zich aangesproken voelen door deze oproep tot het laten verdwij-

nen van geïnstitutionaliseerd wantrouwen. Bied ruimte voor vertrouwen in de vele miljoenen mensen die het beste voorhebben met hun medemensen, die buiten hun schuld afhankelijk van elkaar zijn geworden.

Waar Nederland geldt als een van de meeste gelukkigste en beschaafde landen van de wereld, zou iedereen die zich verantwoordelijk voelt voor het geven van inhoud aan de participatiesamenleving, er ook eer in moeten scheppen die mantelzorgers de plaats te bieden en te gunnen die deze zorg verdient.

Lokaal door de kansen van de gedecentraliseerde zorg maximaal te benutten met maatwerk. En landelijk door de bewerkelijke regelgeving en controle weg te nemen, zodat de mantelzorgers niet meer dan drie uur per week bezig is met oneigenlijke zorgtaken.

Dat is pas echte beschaving.

Liesbeth Hoogendijk, directeur Mezzo, landelijke vereniging voor mantelzorgers.